

Η υφαντική τέχνη

Η υφαντική είναι εικαστική τέχνη και αποτελούσε μέρος των ασχολιών των γυναικών της αριστοκρατικής τάξης. (ΙΛΙΑΔΑ Γ, 121-244).

Κατείχε ιδιαίτερα σημαντική θέση στην οικιακή οικονομία παλαιότερων μορφών κοινωνικής ζωής και οργάνωσης, καλύπτοντας όλες τις ανάγκες μιας οικογένειας και τη συναντάμε ευρέως στα Ομηρικά Έπη, αφού βλέπουμε ακόμη και τις βασίλισσες (Πηνελόπη, Αρήτη, αλλά και τις θεές) να αφιερώνουν τον χρόνο τους μπροστά στον αργαλειό τους, και μάλιστα όρθιες αφού οι αργαλειοί ήταν κάθετοι.

Η **Πηνελόπη** υφαίνει το μέλλον με την σαίτα της και προσπαθεί να κερδίσει χρόνο ξεγελώντας τους μνηστήρες

«τον αργαλειό της έστησε (η Πηνελόπη) στον πύργο της να υφάνει διπλό, φιλόδιαστο πανί...» (Οδ. ω, 128-29).

«κι ύφαινε τότε το πανί τ' ατέλειωτο όλη μέρα και με το φως δουλεύοντας το ξήλωνε τη νύχτα» - (Οδ. ω, 138-39 και ο Οδυσσεύς «υφαίνει» με τον λόγο του ερμηνεύοντας τον κόσμο .

Οι **γυναίκες των Φαιάκων** υφαίνουν υπέροχα υφαντά στον αργαλειό και φημίζονται για αυτήν την τέχνη τους, αφού και οι 13 θρόνοι των αρχόντων και του Αλκίνοου, είναι στολισμένοι με λεπτά υφαντά, έργα των γυναικών ...».

έν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα, ἔς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι λεπτοὶ εὐνήτοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν. ἔνθα δὲ Φαιήκων ἠγήτορες ἐδριόωντο πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.»

Η **Κίρκη**, η ωραιοπλέξουδη θεά, η κόρη του ήλιου, υφαίνει τραγουδώντας στον αργαλειό της:

«...ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο, Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὅπτι καλῆ, ἰστὸν ἐποιομένης μέγαν ἄμβροτον, οἶα θεᾶων λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται. "ὦ φίλοι, ἔνδον γὰρ τις ἐποιομένη μέγαν ἰστὸν καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν, ἦ θεὸς ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον." "ὦς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες.»

Στῆς ὠραιοπλέξουδης θεᾶς τὰ ξώθυρα καθίζουν, κι ἀκοῦν τὴν Κίρκη μέσαθε ποῦ γλυκοτραγουδοῦσε, μεγάλο φαίνοντας πανὶ κι ἀχάλαστο, σὰν ποῦ 'ναι τῶν θεῶν τὰ ἔργα τὰ ψιλὰ καὶ τὰ λαμπρὰ καὶ τὰ ὄρια

Αλλά και η **Καλυψώ** που κατοικούσε σε ένα μεγάλο σπήλαιο, κοντά στην είσοδο του οποίου υπήρχαν φυσικοί κήποι, δάσος και πηγές, και περνούσε την ημέρα της η Νύμφη, κλώθοντας και υφαίνοντας με τις υπηρέτριές της, που ήταν και αυτές Νύμφες. Ήταν μια καλλίκομη νεράιδα (Οδύσσεια ε 66), με όμορφες πλεξίδες, και αρχοντική (Οδύσσεια ε 89, 96) και ο Ερμής, όταν ήρθε να της αναγγείλει την διαταγή του Δία να αφήσει τον Οδυσσεά ελεύθερο, την βρήκε να

τραγουδά με την ουράνια φωνή της, υφαίνοντας στον αργαλειό με τη χρυσή σαΐτα (Οδύσσεια ε 66-71).

Η θεά **Αθηνά** συμβολίζει την εφαρμογή της διανόησης και σοφίας του Νου στις Τέχνες, μέσω της δημιουργικής δεξιοτεχνίας των χεριών- γι' αυτό και λέγεται και «ΕΡΓΑΝΗ» Αθηνά.

Η Αθηνά θεωρείται επίσης η **θεά της υφαντουργίας**, γι' αυτό συχνά κρατάει αδράχτι. Σύμφωνα με το μύθο, αυτή δίδαξε την υφαντική τέχνη στους ανθρώπους.

Η **ΕΛΕΝΗ** χαρίζει στον Τηλέμαχο μαντήλι που η ίδια ύφαινε ,

«... Ελένη η ροδομάγουλη τον σίμωσε, στα χέρια κρατώντας το υφαντό, τον έκραξε κι αυτά τα λόγια του 'πε:
«Δέξου κι αυτό από μένα, αγόρι μου, το δώρο, απ' της Ελένης τα χέρια θύμηση· και κάποτε, με το καλώ σα φτάσει η ώρα του γάμου σου, το ταίρι σου να το φορέσει· ως τότε να το φυλάει στο σπίτι η μάνα σου. Και τώρα στην πατρίδα, στο αρχοντικό σας τ' ομορφόχτιστο με το καλό να στρέψεις!»

Και η **γυναίκα του Πολύβου** χαρίζει στην Ελένη ρόκα.....και μαλλί... χωρίς δ' αὔθ' Ἐλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα· χρυσέην τ' ἠλακάτην τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράαντο. τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρουσα νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφές εἶρος ἔχουσα. ἔζετο δ' ἐν κλισμῶ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν. αὐτίκα δ' ἦ γ' ἐπέεσσι πῶσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·

Και στην Ιλιάδα :

η **Ἴριδα** (θεά) βρίσκει την ωραία Ελένη, στην Τροία: «Στην κάμαρα της να υφαίνει ένα σκουτί στον αργαλειό της διπλόφαρδο, ἀλικο, κεντούσε και στόλιζε πάνω του έργα ἀνδρεία, οπου ἔχαν οι Ἀργίτες κάνει οι χαλκοθώρακοι κι οι Τρώες οι αλογατάδες» (Ιλ. Γ, 125-27).

[Οι μοίρες κλώθου τις ανθρώπινες τύχες μας λέει ο Ομηρος στην Ιλιάδα ραψ.Υ 128](#)

πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλομεν ἀντιόωντες
τῆσδε μάχης, ἴνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθησι
σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται ἄσσά οἱ αἴσα
γιγνομένω ἐπένησε λίνω ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

Η ΑΝΑΓΚΗ είναι τοποθετημένη στο κέντρο του σύμπαντος, κοντά στο αδράχτι, στον Άτρακτο, στον άξονα γύρω από τον οποίο στρέφονται οι πλανήτες και, κατά τον Παρμενίδη, κυβερνάει τα πάντα. Το κοσμικό αδράχτι στρέφεται πάνω στα γόνατά της και συντονίζει όλες τις ουράνιες "περιφορές", τις κυκλικές δηλαδή κινήσεις των ουράνιων σωμάτων. Μέσα στο σφοντύλι του αδραχτιού βαλμένα στο κέντρο εφτά μικρότερα σφοντύλια, οι πλανήτες, περιστρέφονται γύρω από το αδράχτι. Την κίνηση των πλανητών τη δίνουν οι Μοίρες.

Η Κλωθώ, το παρόν, πιάνοντας κάθε τόσο με το δεξί της χέρι το αδράχτι βοηθάει την Ανάγκη στην εξωτερική περιστροφή του..

Η Άτροπος, το μέλλον με το αριστερό χέρι βοηθάει με τον ίδιο τρόπο στις εφτά εσωτερικές περιστροφές, που έχουν αντίθετη φορά με την εξωτερική.

Η Λάχηση, το παρελθόν, πιάνει το αδράχτι πότε με το ένα χέρι πότε με το άλλο, βοηθώντας την Ανάγκη άλλοτε στο ένα και άλλοτε στο άλλο από τα δύο είδη περιστροφών και αυτό υποδηλώνει ότι από το παρελθόν εξαρτώνται και το παρόν και το μέλλον.

Οι τρεις μοίρες εποπτεύουν τον άνθρωπο, πίνοντας της ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ το νερό, από τη γέννησή του και πέρα από τον θάνατό του σε έναν αέναο ρυθμικό χορό.